

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfétési ár:

Égész évre 6 kor. félre 3 kor. egye szám 20 fillér.
Előfétési pénzek és reklamációk Hirschl N. könyvnyomdájába küldendők.

Felélős szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztősegi közlemények a lap szerkesztősebébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábs petisora egyszeri hirdetésnél 20 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fill. Bélyegülj 60 fill. Nyilttér petisora 50 fill.

Felhívás vasutúgyben.

Barthalos István a Körmend—Zala-Lövö—Óri-Szent-Péter—Muraszombat irányu vasut tevékeny engedélyese nyomtatott felhívást bocsátott a vasut érdekeltiséhez, — községeihez és városaihoz, amit alább tekintettel közérdekű voltára, egész terjedelmében közlünk.

A felhívásban részletesen, alaposan ki van fejtve a tervezett vasut nagy fontossága, szükségessége nemcsak közgazdasági, hanem államvédelmi és magyar nemzeti kulturai szempontból is. Meggyőző érvekkel látjuk bizonyítva, hogy ez az egyedüli vasuterv, amelynek kivihetőségét iránt jogos reményt táplálhatunk.

Olvaszák el figyelemmel ezen felhívást mindazok, kikre a vasutból közvetett és közvetlen előnyök hárulnak s ne késsenek anyagi erejükhez mérten törzsrészvényeket jegyezni, mert sikert csak úgy remélhetünk, ha nem riadunk vissza a legmesszebbmenő anyagi áldozatoktól sem.

Reméljük, hogy ezen felhívást a kívánt siker fogja koronázni, mert most már csak az érdekeltiségen mulik, hogy az oly régen és annyira óhajtott vasut valahára kiépüljön. Most vagy soha!

A Körmend—Zala-Lövö—Óri-Szent-Péter Muraszombat irányu vasut érdekeltiséhez, községeihez, városaihoz!

A nagyméltóságú kereskedelemügyi Miniszter Ur 37875. V. 1898. évi határozata szerint a Körmend—Zala-Lövö—Óri-Szent-Péter—Muraszombat irányu vasutnak alulírott előmunkálati engedélyese, az érdekelt vidék közóhajának megfelelően tervem kivitelerre az alapvető lépést megkezdtem, első sorban Vasvármegyéhez, másrészt Zalavármegyéhez fordultam kérelemmel, hogy segítsek vasuterveimet és az építkezési költségekhez törzsrészvényekben szavazzanak meg kilométerenként legkevesebb 3000 frtot, vagyis 6000 korona segélyt.

Köztudomásu dolog, hogy Vasvármegye nemcsak megszavazta ezen segélyt a területére eső 60 kilométerre 180000 frtintot 360000 koronát, de e mellett örömmel üdvözölte tervemet, mint Körmend,

Zala mellék, Órség és Mura vidék érdekeinek legmegfelelőbbet

Es Zalamegye is hozzájárult a vonalba eső Zala vidék vasuti érdekeinek előmozdításához, a reá eső 10 kilométer után 30000 frt — 60000 korona segély megazavazásával.

Most már tehát csak az van hátra, hogy a szorosan vett helyi érdekeltiségek, a vonal irányban levő honorátiók, birtokosok, nagybérlők, ipar- és gyártelepek, k-rekedők, pénzintézetek, melyek anyagi érdekeinek felvirágzását, közlekedését nagyban elősegíti minden vasut, a reájuk eső hozzájárulást adják meg törzsrészvények jegyzésével.

A hol lehet, megjelennek és élösözval is megteszem előterjesztéseimet, de mindenhol mindig nem lehetek jelen, tehát jónak, sőt szükségesnek látom az érdekelt közönségnek jelen nyomtatványban foglalt előterjesztésemet megküldeni, hogy mindenki tisztában lehessen a teendőkről, a vasut miként kivihetőségéről, az áldozathozatal szükségességéről.

A Körmend—Zala-Lövö—Óri-Szent-Péter—Muraszombati vasut építési költségvetését a Miniszterium bírálja ugyan felül, de tekintve a vidék folyamos, vizes és hullámos hegyes jellegét, az országos tapasztalatok alapján számítható kilométerenként minimális összegben 40000 frt, maximumilag 44000 frt költség névértékben. Ennek középösszege 42000 forint mindenestre számításba vehető átlagosan, ha a vasutat jól akarjuk megépíteni, főképp a Rába és nagy árterülete áthidalása miatt emelkedik a költség és így a 70 kilométer hosszu vasut mintegy 2.940000 frt 5.880000 koronába kerül névértékben.

Ennek egy harmada, sőt 35%-a a vasuti törvények szerint összehozandó mint törzsrészvény, ugy azonban, hogy a helyi érdekeltiségek ebben segítik a vármegyék és az állam.

A vármegyék megszavaztak kilométerenként 3000 frtot, összesen tehát 210000 forintot 420000 koronát. Az államtól a gyakorlati szokás szerint várható középösszeget véve, összesen 280—300000 frt, 600000 korona.

Ezen számításba vett segélyből látható tehát, hogy a vidék érdekeltisége által összehozandó törzsrészvényekben kmknt 7—8000 frt, összesen tehát 490—560000 frt, koronákban ennek kétszerese.

Az állam az egész országban mindenhol, minden irányban, mindenfelé nem képes a maga költségén vasutakat építeni, elég teher annak részéről az állami fővonalak építése, melyek nagy költséggel gyorsvonatok számára is építettek nemzetközi forgalom részére.

Ezért hozott az állam olyan vasuti törvényt, hogy helyi vasutak épülhessenek.

Ezen helyi érdekű vasutak olcsóbban épülnek, mint az állami fővonalak, de hogy ezekben a vidéki forgalmat is bevigyük, miként a kis patakot a nagyobb folyókba mennek, azért segélyeztetnek az állam által.

Az államnak sincs és a helyi érdekeltiségeknek sincs annyi pénze, hogy a maga erejéből az ilyen vicinális vasutakat kiépíthesse.

Megengedi tehát a vasuti törvény, hogy az ilyen vasut létrehozását egyes tervezők, engedélyesek

vegyék kézbe és azok alapítsák meg a vasutat a következőképp: ha a helyi érdekeltiségek a maga részéről összehozza a költségek 1/3-dát, illetve 35%, akkor a vasutervező a bankokhoz fordul, a kik vasutépítéshez szükséges 2/3 rész tőkét megadják és ezen bankoknak a vasuti törvény biztosítja azt, hogyha ők mint idegen emberek egy helyi, vidéki vasutba beleépítik pénzüket, annak kamatja elsőbbséggel joggal lesz fedezve a vasut jövedelmeiből.

Igen, de a törvényben biztosított joggal nem éri be az idegen bankcsoport, tudja azt, hogy az első 5—6 évben semmiféle vállalat a világon nem szokott a kezdet éveiben kellő jövedelmet adni. Így tehát az első 5—6 évi karutokat is levonja az általa adandó 2/3-ad tőkéből.

Ezért van az, hogy az idegen bankok által adandó 2/3-ad tőke tényleg kevesebb szall le, az elsőbbségi papírokért kapható tőke közel fele értékre, tehát a kétharmad tőke közel egyharmad részére azért van, hogy a bank arra nagy súlyt helyez, hogy a helyi érdekeltiségek a maga egyharmad készpénz hozzájárulását teljesen összeadja, mert így lesz meg a szükséges tőke, mely a vasut kiépítéséhez tényleg kell, készpénzben kilométerenként 28—30000 frt, koronában ennek kétszerese és ha erre kiltást van, akkor nyer bátorságot az ilyen pénzember a saját tőkét egy helyi érdekű vasutba befektetni

Mindéből az következik, hogy oly vidékeknek, mely az országos fővasutak vonalálába nem esik, vasutja csak úgy lehet, ha azon vidék a megfelelő áldozatot meghozza a létesítendő vasutra.

De minden vidéknek meg van a maga szükségessége és hozzá nehezedő vasuti áldozatot soknak látja. Rezájárul ehhez az, hogy egyet nem értés keletkezik minden vasut tervezésénél a felett, mely községek felé, mely irányban menjen a vasut s hol legyen állomás. Pedig az egyenlenségek káros hatással van a vasut létesítésére.

A régi forgalmi pontok megmutatják, hol kell lenni állomásoknak. Helyi érdekű vasut kell, hogy a vidék érdekeinek megfelelően, követni kell annak építésében a vidék azon főpontjait, amelyek olyanok, hogy jó forgalmat adó állomások lesznek. Helyi érdekű vasut akkor jövedelmező, ha hosszú és ahhoz megfelelő széles forgalmi területen halad át. A nagyon rövid vasut nem jövedelmezhet, mert fel sem rakják az árut, már más vonalba fut be a vonat és az idegen vasutnak kell átengedni a rakományt, így kevés fuvarjdi jön be.

Kétségtelen, hogy a Körmend—Zala-Lövö—Óri-Szent-Péter—Muraszombat irányu vasut, mely 70 kilométer hosszu és két oldalról 20—30 kilométer széles vidékkel bir, jól jövedelmező leend.

Vasmegey délnyugoti részén a Zala—Kerka és es Mura vidékén casik a Körmend—Zala-Lövö—Óri-Szent-Péter—Muraszombat irányu vasutat tartják jól jövedelmezőnek az általam megkérdezett pénzemberek, bankok, műszaki képviselői is.

Vasvármegye tehát helyesen üdvözölte örömmel határozatában a vasuti tervet, mint a vármegyeyi érdekeinek legjobban megfelelőt.

Tudom, hogy minden községnek jogos az a törekvése, hogy egy tervezett vasuthoz minél kö-

zelebb esnek. De végre is minden községbe nem futat be vasut, mert csak úgy van jövője és jövődelmet adó alapja egy vasutnak, ha az állami, vagy megyei forgalmi utak közelében azok összefutó pontjait érinti, hogy a vasut a közlekedés pontjain minél nagyobb vidék által legyen megközelíthető.

Ezért van az, hogy vasuti tervem irányát a műszaki bírálat megváltoztatta és hogy a vasutat nem szabad Riminyi-úttól szétválasztani és párhuzamosan két vasutat vinni nagy költséggel a Zala völgyébe: egyet Zala-Lövöre, egyet Óri-Szt. Péterre, mert Z. Lövönél, a hol a pozsony-vasúdi állami utat az Egerszeg-őrségi utat keresztezi, lehet az első jóvedelmező állomás, mely a vasutnak szállítását ad. Ezután a más k. jóvedelmező állomás lesz Nagy-Rákos—Óri-Szent-Péter, a harmadik Senyeháza—Dávidháza és így tovább.

Ha a vasut az ily pontokat nem keresi föl, nem lehet állomásaihoz minél több községnek hozzájárulni és nem lesz jóvedelmet adó.

Nem elég, hogy valamely vasutat egy vidék akarjon, ne a elegendő magában van az 1/2-od építkezési költséget aláírni; a vasútépítéshez szükséges többi tőkét a bankok, vállalkozók csak úgy adják, mely a vasutat oly irányban terveznek látják, mely irányú jóvedelmezőnek látszik és melynél nagy építkezési területi akadályok sincsenek. Ezért van az, hogy sok vasut volt már tervezve Muraszombat felé Alsó-Lendvárol, Regedéről, Szt. Gott-hárdról, Gyanafalváról, de egyik sem létesülhetett.

A kik ismerik Körmentől Zala-Lövőig az egyenes fekvésű, kissé fensiklos vidéket, Lövőtől Óri-Szent-Péterig a Zala völgyét, ettől Senyeházáig a kevés magaslattal, innen Mátýásdombig a Kerkavölgyet itt Ottóházáig a szinte nehézség nélkül átvágható magaslattal, innen a Muraszombatig befutó patak völgyét; beláthatják, hogy ezen irányban, ha nem is a legelőszöb, de nem is a legdrágább költségen kiépíthető a vasut. És azt is beláthatják, hogy Körmentől Muraszombatig futó völgyben levő falvak állomásai: szomszédos községei és főképp Muraszombat mint végállomás egy hosszu 70 kilométeres vonalon jelentékeny forgalmat adnak a vasutnak, úgy hogy számítani lehet a törzsrésztvények mérsékelt kamataira is, mert a vasut, hiszen hogy lesz olyan jóvedelmet adó, mint a Szombathely—Felső-Eőr—Pinkafői vasut.

Másirányú terveknek, vagyis a muraszombat-regedei vasutnak az a hátránya, hogy Muraszombat nagy forgalmat teljesen elveszítene, tisztára kiszolgáltatnák a Stájer Regedének Egy muraszombat—gyanafalvai vasutnak az a hátránya volna, hogy az ország határszélén futna és csak egyfelől, vagyis saját országunkban a keleti oldalról kapna forgalmat, de itt is a belső Őrség nehezen juthatna hozzá a szent-gotthárdi már jobban érintené Őrséget, de a közbeszó vidék kérészte fekvő nagy hegyei-völgyei miatt kivétel nélkül drága volna. Ami a csákányi irányt illeti, ez sem lenne helyes, nemcsak területi okokból, de főképp azért, mert Körment város rovására esnék. Azt ugyanis nem lehet elvitatni, hogy Zala-Lövő és Őrség vidékének közvetlen éltető piaca és városa Körment és e várost nem lehet figyelmen kívül hagyni, sőt tönkre tenni az által, hogy szomszédosságában Csákány legyen vasuti gócpont.

A körment—németújvári vasutnak Körmentre befutása és Zala-Lövő vidékének idetörévése elengedhetetlenül teszik, hogy Muraszombat és Őrség, valamint Zala-Lövő vidéké, mint Körment természetes hátterei, e városhoz csatoltassanak és ne más irányba. Körmentnek Vasmege nyugati részén azaz kell lenni vasuti gócpont dolgában, ami a megye keletén Kis-Czell. Körmentre kell a vasutnak befutni azért is, mert rövid idő kérdése, hogy a Zala-Egerszeg és Baksa—Rédics irányú vasutnak is ki kell épülni, melyre engedélyt szinte kaptam a kormánytól és melyre Zalavármegye közgyűlési határozata is föl hívott engem, hogy Zala-Egerszeg és Alsó-Lendva vidéké Körment, Szombathely és Grác felé utazhassék a magyar államvasutak vonalán és Muraszombat vidéke ne legyen kénytelen Regede felé Grácra az utazni Magyarországra.

Körment jogos igényét, hogy a piaci háttérrel képező Zala és Őrség vidék vasutja oda fusson be, e a vele nyugatról szomszédos Csákányba, vagy

a keletről szomszédos Rádócra, csak akkor lehetne figyelmen kívül hagyni, ha Körment városa nem érdeklődne a vasuti terv iránt és a megfelelő, költségesen méltányos és szükséges áldozatot nem akarná megadni a vasút építésére, miként a vonalirány meután minden anyagi erejéhez meg kell hozni a megfelelő áldozatot anyagi erejéhez aránylag és ahhoz képest, hogy 12—14 kilométeren befűl mily közelségre, vagy távolságra esik valamely állomástól.

Amely község állomást kap, vagy közel lesz ahhoz, több előnyt nyeri a vasutnak és aránylag többet kell arra adnia is. De viszont a távolabbi sem zárkózhatik el az áldozattól, mert neki is hasznára lesz a vasut és szükséges sok költséget csak aránylag felosztva lehet ezezség nagy vidékre kisírni, összehozni. Egy pár állomás községe nem bírja az összes törzsrésztvényeket jegyezni.

Ha a számításba vetn összehözl valami elmarad, akkor csak úgy létesülhet a vasut, ha a magyar állam a dotáczióját kegyes lesz az őrségi Vendvidék szegénységére és másrésről a Rába költséges áthidalására tekintettel a szokásos összegnél magasabbra felemelni az ország ezen nyugati határszélén államvédelmi és magyar nemzeti kulturai szempontból is nagyon szükséges vasut céljára.

Lehetetlen, hogy a magas kormány ne lássa, hogy az ország nyugati határszéle lehet valamikor éppen olyan veszélyeztetett, mint az északi, keleti és déli határszélek. Lehetetlen, hogy a magyar állam ne lássa, hogy az ország nyugati részeinek forgalma nagyon ki van szolgáltatva osztrák érdekeknek.

Nekem van reményem ahhoz, hogy Vasvármegye és Zalavármegye erkölcsi támogatásával jelentékeny állami segély nyelhetünk tervezett vasutunkra. Sőt nemcsak ehhez van reményem, de ahhoz is, hogy a terven levő új vasuti törvény alapján a helyi érdekű vasutak jóvedelmezősége is nyer biztosítást az által, hogy a magyar állam forgalmi és kezelési előnyöket enged át vasutunkra.

De habár a legnagyobb mérvben államsegélyre számíthatunk is — a vidéknek önmagának helyt kell állni a legjelentékenyebb áldozatok által.

Bármely vidéken, bármely községben áll val ma már egyén, aki ne látta és tapasztalta volna, hogy amely vidékeket vasutak érintenek, azelőtt bár elhagyottak voltak, új életre keltek.

Világos dolog, hogy amit egy község, vagy vidék egy vasutra áldoz, vissza kapja annak nagy részét mára vasut építési munkálátok és keresetből, visszakapja a birtokok tőke értéke emelkedéséből és visszakapja a jövő forgalmi és közlekedési előnyben.

A falusi nép ne féltsse a vasuttól hosszu fuvarozásait, mert ezek csak dologtalanná, korcsmázóvá teszik a népet. A vasutak mellett rövid, sürű fuvarozás az, mely hasznos a népre. És Körmenl, vagy Muraszombat ne féltsék piacaikat a bejáró vidék képzelt elmaradásától, mert egy város kereskedő és iparos népet jobban élteti a minden irányban ki és bemenetre könnyű módot adó vasut, mint ennek hiánya mellett a nehézség közlekedés.

E vasutver pártolói tehát alakuljanak minden vidéken bizottsággal és vegyék kezükbe a segélygyűjtést mindenek előtt az egyes honoratiorok, birtokosok, nagybérlők, gyár- és ipartelepek, kereskedők, pénzügyezeteknél; és az ily módoni gyűjtés eredménye után fogom majd a községek segélyét kérni külön beadványokkal és azt törvény szerint tárgyaltni aránylagos igazságos felosztással. Körment és Muraszombat, mint végpontok, további a közbeszó igen sok község előteremtheti a szükséges törzsrésztvényeket — oleszó törlesztéses kölcsön utján.

A mélyen tisztelt érdekeltséget arra kérem, hogy jó ügyünk mellett kitartással álljanak helyt és a zavart, vizsályt okozni akaró konkoly hintőkre ne hallgassanak.

A törzsrésztvény gyűjtő bizottságok alakuljanak meg: Körment, Zala-Lövő, Óri-Szent-Péter, Ottóháza és Muraszombat vidékén minél előbb és ha lehet, a gyűjtést fejezzék be f. 1900. évi május végéig, azután adom be a községekbe a kérvényeket és ha ezek is jó eredménytel letárgyaltnak, a szükséges törzsrésztvény meg lesz, még ez év őszén kérni fogom a kormánytól a közigazgatási bejárást

és lsten segedelmével 1901. év tavaszán a vasut építés engedélyezhető és megkezdhető is lehet.

Ismeretes Zala-Lövő, Őrség és Muraszombat vidékének elhagyatottsága és elhlet mondani, hogy az elhagyatottság főoka az: hogy e vidékek a világtól el vannak zárva, vasutjuk nincs, attól válnak állának, tehát aki a vasutat akarja és azért küzd, ezzel jót tesz saját községének és a vasut irányba eső egész vidéknek.

A hazaszeretett mitől áll? Nem abból-e, hogy amely földön élünk és amelyet bírnuk, annak boldogulásért küzdünk ki kell?

Felhívom és felkérnem tehát Körment, Zala-Lövő, Őrség és Muraszombat vidéket, hozzak meg a szükséges anyagi áldozatot vasutunkra, segítségünk magunkon, akkor mások segítségére is számíthatunk!

Vagy akarja Körment, Zalamellék, Őrség és Muraszombat vidéke a vasutat, vagy nem! Ha akarja, akkor most kövessen el mindent, hozza meg a lehető és szükséges áldozatot, nekem van és lesz kitartásom küzdelemre a vasut létrehozásánál!

Mély tisztelettel maradtam

Zala-Lövön, 1900 április hó 8-án.

Barthalos István,

a Körment—Zala-Lövő—Őrség—Muraszombat irányú vasut engedélyese.

Gyulay Károly gazdasági tanár által Muraszombatban f. hó 1-én a gazdákör közgyűlésen tartott szabadelőadást alább közöljük:

A szőlő peronospora és lisztharmat betegségeiről.

(Folytatás és vége.)

A lisztharmat már nem oly régi veszedelem mint az előbbi, bár szörványosan már régebben is előfordult, de nagy károkat nem tett. Legújabbban azonban az is oly rohamosan elterjedt, hogy a mult évben sok száz hold szőlő termését tette teljesen tönkre, s nem bizonyos, hogy jövőre nem látogat meg bennünket; azért nekünk gazdáknak résen kell lenniük, hogy készületlenül ne legjen bennünk és védekezni tudjunk ellene. Hogy pedig ezt tessékük, ösmerekedjünk meg a veszedelem okozójával.

A lisztharmat is egy apró szadek szemmel al látható gomba.

Nem tudom, — de ha itt előfordult, emlékeztetnek rá gazdatársak, hogy a szőlő levelein, annak a felső lapján, úgy július-augusztus hónap egy ár ut porához hasonló hamuszürke por rakódott le, mely az utporához volt hasonló. Sajnos, hogy az nem volt, hanem egy igen veszedelmes gomba a lisztharmat gomba, mely a levéltreter rakódva annak felületére szivó gyökereket bocsát, melyekkel a növény tápanyéit mind a levélből mind a hajtásokból kiszívja. — A megtámadott leveleken aztán a fehér foltok helyén fekete foltok keletkeznek s a levelek mintha lepörköltek volna, teljesen kiszáradva lehullanak; megfosztván ez által a tőkét levéltetőtől a termés nem tud beérni. Nem csak a leveleket, hanem a termést is megtámadja a gomba s azok nedvét is kiszívja, mi által a bogyók előbb megmarulnak, később felrepednek. A felrepedett szemek aztán száraz időjárásban teljesen kiszáradnak, összeszáradnak; esős időben pedig a repedésen lezuhadó nedvességől megrothadnak. Az ilyen szőlő aztán igazán siralmas képet nyújt, egy évi fáradságos munka szor reményeinek borzasztó pusztulásában.

Nem lehetetlen, hogy jövőre is meglátogt a jó lsten e csapással; készülnjünk azért t. gazdatársak s ne várjuk be, hogy érzékeny csapásait ismételve rajtunk. Védekezzünk ellene! Könnyen védekezhettünk, mert van ellenszere, a biztos és jó, melyet Franciaországban már régóta s a mult évben nálunk is jó sikerrel használtak.

Ez a szer gazdatársaim a kén finom porrátorított alakban, mely oly tulajdonsággal bír, hogy ha a lisztharmat gombára jut az megöli még pedig annak hamarább minél melegebb időben szörjük rá. Mivel pedig a kén nem tudjuk egész finomra megtörni s gyakran megcsik, hogy a kifúvó szerszám eldugul, vagy pedig igen sok port szór ki; tehát könnyen pazarlunk, a tiszta kén helyett egy más, Dr. Aschenbrand által feltalált szert a rézkénpor használjunk. Ez a rézkénpor gyárban finomra törött rozgalléval, kénből és meszából állítják elő s így hozzáik 50, 10 és 5 gmmos csomagokba a kereskedelemben, ez idén már jóval nagyobb mennyiségben, mint a mult évben.

A megrendelés után ez a por ha megérkezett, erre ezútra készített fűjtató répkébe rakjuk s a szőlő sorok között haladva kifűjtjük s az egész szőlőtőkét ez által porfelhőbe juttatjuk. A por aztán szépen lerakódik a szőlőtöke minden részére levelekre, vesszőre és gyümölcsre s a hol a lisztharmat gombával találkozik, azt megöli, vagy megkardályozza annak fejlődését, a nélkül, hogy a növénynek árta.

Most az a kérdés, hogy mikor porozunk!

A tapasztalatok azt mutatják, hogy legtanácsosabb először tavaszal a szőlővirágzás előtt, de mindig permetezés után porozni a mikor a hajtások 12—16 cm. hosszúságúak. Ez arra való hogy a lisztharmat gombák fellépését akadályozza. Másodsor is kell permetezni, ennek ideje virágzás utó július hónap van. Sokszor még augusztus szeptemberben is láthatjuk a fehér por bevo-

(Folytatás a mellékletben.)

Nyílttér

*) Az e rovat alatti közl. nem vállal fel. a szerk

A barkócezi bíróválasztáshoz.

E lapok f. évi 16. számában megjelent idevonatkozó közleményre, minthogy bármily szelid és tárgyilagos ezáltalnak a szerkesztőségi rovatban megjelenését kizárnak tartjuk, az olvasók tájékoztatására ezeket feljuttatjuk.

Mint a határozati vizsgálat kiderítette, Buzsáky János és elődei a Közigazgatás Családjának tekintetűk s abból more patrio lakmározottak és napidíjakat szedtek. Ily körülmények közt nemcsak nem éreztünk szegényt Buzsáky János „önkéntesül” távozásai miatt, hanem örültünk s velünk örvendett bizonyára nagy- és kibarkócezi Postay Pongrácz főszolgabíró ur is, ki a nép javát szívén viselve, a vizsgálatnál ösztön szavakkal adott kifejezést megdöbbentésnek és mehostráncokozásnak a tapasztalt nagyermű visszaszólások felett s ki a fogyni vizsgálatot János ellen a legmagyobb erőtleny folytatta.

Ő maga mondta, hogy ideje volt már a bíróválasztás ellen instancziálni és így nem vagyunk demagogok, hanem csak az igazságot kerestük. A közlemény tartalmát pedig a főszolgabíró ur böcs kijelentésére hivatkozva, méltán mondhatjuk vagy sőt tudatlanságról, vagy közönséges aréatárságból eredőnek.

Igenis elértük, a mit akartunk, csak azt sajnáljuk, hogy a főszolgabíró ur a kandidációnál mellőzte a választói túlnyomó többségének jelöltjét, pedig a tavaszi megyei közgyűlésen a főispán jegyzőkönyvébe vételezte azt az óhaját, hogy a főszolgabírák a bíróválasztásoknál legyenek figyelemmel a közönség jelöltjeire. Igaz, hogy ez nem Vas, hanem — Komárommegyében történt.

Horváth János és 77 tőrsz.

Dr. Kúras József

orvos

1900. évi április hó 29-től rendel

Regedében, Murgasse 158. sz. alatt

a Sedlak-féle házban.

Regelő órák: délután 9-12-ig délután 2-3-ig.

Számtalan hála- és elismerő-nyilatkozat!

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

Pserhofer J.

VÉRTISZTÍTÓ LABDASAI

Használati utasítás mellékelve.

Használati utasítás mellékelve.

A pénz előzetes bekladése után

1 tokeres	1 ft. 25 kr.
2 tokeres	2 ft. 30 kr.
3 tokeres	3 ft. 35 kr.
10 tokeres	9 ft. 20 kr.

Egyedül készítő és szétküldési árkár: Pserhofer J. gyógyszerész

Érték: I. Singszettarsze 16.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer

Használati utasítás mellékelve!

Használati utasítás mellékelve!

RÉVÉSZ SÁNDOR női- férfi divat-áru és confectió terme

(Maison de Luxe)

Budapest, VII. Csömöri-ut 6. szám.

Mestéri Szabással készítek elegáns öltözéket különleges szövetekből.

Divattermem párisi mintára van berendezve és a toiletteteket eredeti modellek után készítem.

Női kalapokat s azok alakítását eredeti modellek mintájára mérsékelt ár mellett eszközölöm.

Alsó (jupon) divatkelme-, ernyő (nap és eső) fátyol-, fehérenemű-, férfi-kelengye-, függöny-, fűző (mieder) gyermek-kelengye-, illatszere-, ingek (blouse) keztü-mosó (cotton batist de laine) nyak-diszek (jabot) női-kelengye-, selyem- és szőnyeg árúk

versenymentes beszerzési telepe.

Szigoru üzleti elvek.

Nagyságos asszonyom!

Megkülönböztetett tisztelettel van szerencsém nagyrabecsült tudomására hozni, hogy a tavaszi eredeti njodnságaim megérkeztek. Rendkívül nagy sulyt helyezek arra, hogy az előkelő hölgyközönség szükségleteit, ugymint ezideig, a jövőben is szigoruan olcsó szabott árak mellett a legujabb (heute nouveaute) és legjobb kivitelben beszerezhesse nálam. Daczára az idej nagy áremelkedésnek, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az ideje korán is nagy mennyiségben eszközölt bevásárlásaim által az összes áru készletemet minden áremelés nélkül bocsájtatom forgalomba.

20 koronán felüli rendelvényeket bérmentve szállítok: Idegen szövetekből is készítek toiletteteket.

Amidőn még az alantiakról szives tudomást venni kegyeskedjek, melyeknek lelkiismeretes és pontos kiszolgálásáról czégem jó hírneve kereskedik.

Kitűnő tisztelettel

Révész Sándor.

Általános megjegyzések vidéki rendelvényekre vonatkozólag.

Teljes felelősséget vállalok a nálam vásárolt árukrét; meg nem felelő vissza veszek, s kívánatra az érte fizetett összeget is visszatérítem. Levélbeli rendeléseket pontosan teljesítek. Valasztek küldeményeket az összeg előzetes bekladése mellett, a kívánt ezikkből eszközölöm, meg nem felelő árért az összegét-posta-fordulattal vissza küldöm. Rendelvényeket a beérkezés napján pontosan intézek el. Mintákat kívánatra bérmentve küldök, de szükségesnek találom a ezikk megnevezését, t. i. mily használatra szükségeltetik.

Legnagyobb választék!

A közelgő idényre bátorkodunk a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe hozni, hogy nagy bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyunk

bámulatos olcsó áron

első rendű stíriai vasat oroszlán jegygyel, *első rendű stíriai* tengelyeket, *első rendű stíriai* fekete-, ónozott és horgonylemezeket, *első rendű stíriai* ekevas és ekekormányokat, *első rendű stíriai* sodrony és sodronyszegeket, *első rendű szabadalmazott patkószegeket* egymint:

kapákat, ásó- és lapátokat, fejsze- és serpenyőárút

szép és hibátlan kivitelben adni.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat

Traverznik és avult vasutí sinekből

építkezéshez minden hosszú és magasságban, valódi

Júdenborfi Portland és Román cementet,

mely mindig legjobb és friss minőségben kapható.

Vasalásokat, bel- és külföldi szerszámokat

ülő- és fürdő kádakat horgony lemezből, vasbutorokat, varró- és mezőgazdasági gépeket, minden fajta **takaréktűzhelyeket** és **konyhaberendezéseket.**

Főraktár a legjobb és legkiadósabb valódi

Wiesi fénydarab, morvai kovácsszénből és Coaksból

nagyban és kicsinyben.

Szives pártfogásért kérve, maradtunk mély tisztelettel

URAY TESTVÉREK EZELŐTT **THURMANN M.**

vas- és fűszerkereskedés a „VASUDVARHOZ”

REGEDE.

Legnagyobb választék!

matokat a szőlőn; ilyenkor aztán harmadszor is kell porozni.

A porózás hasznára vonatkozólag a múlt évi porózások alkalmával tapasztalták, hogy a lisztharmat pusztítására használt rézképor a peronosporát is pusztítja — mivel benne réz is van. A mellett a szőlő tövét is erősíti a rézképor s a szőlő érését előmozdítja sőt a szőlőmoly — ez az igen kártékony lepke — sem tudja augusztus hónapban a második szaporításhoz petéit a porozott szőlőre lerakni.

A por kifújtatásánál arra kell ügyelni, hogy a por minél finomabban oszoljon szét, mert különben sok pazarlást e drága anyagból. A porózásra igen szép eredményes időt válasszunk, s legyen minél melegebb, hogy a kén hatása is minél gyorsabban érvényesüljön. Porózásra csak ügyes munkást használjunk, ki egyelőre nem futat.

Ma már igen jó alkalmas kénporfújtatók állanak a gazda rendelkezésére, melyekből könnyen és jól lehet fújtatni. Vannak kézi és a hátra vehető kénporfújtatók. Izen jó munkát végez a Vermorel-féle „Torpille” porózege, melynek ára 18 forint. Ezereszeztől az a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, (Budapest, Alkotmány-utca 31.)

A rézképor is ugyancsak hasznos Szövetkezeténél ajánlom megszerezni, mert itt bizonyára jó tisztán anyagot kapnak. Ajánlom azoknak, hogy egymással szövetségbe egyezzenek többet szerezzenek be, így olcsóbban kapják.

Ára 50 kilogramm zsákokban 26 kr. 52 fillér

10 " " " 28 " 56 "

5 " " " 28 " 56 " kilogrammonként.

Az első porózások hat. holdanként kell 4—5 kg. 1 napszámmal a második permetezéshez 10 kg. 2 napszámmal. Késlel; a harmadik permetezéshez is kevés. Így egy kat. hold egy évi porózáshoz 15—18 kg. kell, mi évenként 1160 koronára ér fel.

Bizony megjelölés adó ez gazdatársak különösen a mostani gyári borak mellett; mégis ne esztendőnk el, hanem együtt egyesülj az egyes kövesséink el mindent e bajok/tökéjezésre; mert ha erővel ez ellenségnek elszaporodnak, még nehezebb lesz megmenteni a megmenthető!

Ime igen tisztelt gazdatársak, ezeket óhajtottam én is alkalommal itt elmondani s a midőn köszönetet mondok szíves figyelmükért; kívánom, hogy — a jó Isten fordítsa el rólnak a bajt; — ha mégis meglátogatnak bennünket vele, akkor vegyék hasznát a most halottaknak s akkor munkára fel! Imelettém, egyesülj erővel győzedelmeskedjenek ellenségeiken! Csengjen fillükbe földed, hogy: „Segíts magadon, Isten is megsegít!”

(Méggyezzen köszönöm szíves figyelmüket)

Gyulay Károly,
gazdasági tanár.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Saáry József** kir. járásbíró a VIII. fizetési rangszámtól a f. fokozatból az I. fokozatba lett előléptetve. Gratulálunk!

— **Velemér község** délelki bírja **Vass Antal**, aki 5 éven át ritka buzgalommal és hűséggel viselte a községbírói tisztet, súlyos betegsége miatt tisztéről lemondott. Az új községbíró választása legközelebb meg fog tartatni.

— **Veszett kutyá**. A múlt évben Barkóc és Korong községekben geradálkodott veszett kutya állítog megmarta Sinkovich Kálmán helybeli lakos értékes viszsa kutyáját is. A kutyán akkoriban a 40 napos zárt alatt semmi gyanus tünet nem mutatkozott s valóánál látszott a veszett kutyá által történt megmaratására vonatkozó állítás. A közelmúlt napokban, 9 hónap után azonban gyanus magaviseletet tanúsított, mire gazdája meggyelés végett a gyepmestérhez adta. Itt néhány nap múlva elullult, anélkül, hogy rajta a veszett-ség biztosan konstatálható lett volna. A boncolásból azonban az tűnt ki, hogy veszett ég következtében hallott el. Azon idő alatt, amíg meggyelés alatt állott a gyepmesternél, megmarta ennek 13 éves szolgáját, aki vigyázatlanságból közel ment a megkötött kutyához. Mielőtt pedig meggyélt az alátvetett, megkarcolta Faschner Győző helybeli lakos 7 éves fiát a kezén. Miud két gyermek felkötöttet a budapesti Pasteur intézetbe. Muraszombat pedig a hatóság elrendelte az övintézkedéseket, nevezetesen az összes kutyák 40 napig vagy mégkövte tartandók vagy szabadon eresztve erős szakjósárral látandók el!

— **A muraszombati járás 1900. évi hímloktól szervezte.** Muraszombatban április 30-án d. e. 8 órákor, utószemle május 8-án d. e. 8 órákor, Bodólegyén május 2-án d. e. 8 órákor, utószemle május 9-én d. u. 3 órákor, Strárházán május 2-án d. u. 3 órákor, utószemle május 9-én d. u. 1 órákor, Battányódon május 4-én d. e. 8 órákor, utószemle május 11-én d. u. 1 órákor, Tótmonácson május 4-én d. u. 2 órákor, utószemle május 11-én d. u. 3 órákor, Szt. Biboron május 16-án d. u. 1 órákor, utószemle május 25-án d. u. 1 órákor, Mezőváron május 16-án d. u. 3 órákor, utószemle május 23-án d. u. 3 órákor, Musznyán május 25-én d. u. 2 órákor, utószemle június 1-én d. u. 2 órákor, Urdomi on május 29-én d. u. 2 órákor, utószemle június 2-án d. u. 2 órákor. Öltőörvos: Dr. Czipott Zoltán, járásörvos — Muraszombatban május 3-án d. e. 8 órákor, utószemle május 10-én d. e. 8 órákor, Korongon május 5-én d. u. 3 óra-

kor, utószemle május 12-én d. u. 3 órákor, Mártonhelyen május 7-én d. u. 2 órákor, utószemle május 14-én d. u. 2 órákor, Zsidahegyen május 9-én d. u. 2 órákor, utószemle május 16-án d. u. 2 órákor, Halmoson május 18-án d. u. 2 órákor, utószemle május 25-én d. u. 2 órákor, Köhüdán május 21-én d. u. 2 órákor, utószemle május 28-án d. u. 2 órákor, Csendlakon május 25-án d. u. 2 órákor, utószemle május 30-án d. u. 2 órákor, Barkócezen május 26-án d. u. 2 órákor, utószemle június 2-án d. u. 2 órákor. Öltőörvos: Dr. Geiger Vilmos, kórörvos — Tótkeresztúron május 1-én d. e. 8 órákor, utószemle május 8-án d. e. 8 órákor, Péterhegyen május 1-én d. u. 2 órákor, utószemle május 8-án d. u. 2 órákor, Gyánafán május 2-án d. u. 2 órákor, utószemle május 9-én d. u. 2 órákor, Szt.-Benedeken május 3-án d. e. 8 órákor, utószemle május 10-én d. u. 2 órákor, Andorhegyen május 8-án d. u. 2 órákor, utószemle május 10-én d. u. 3 órákor, Szt.-Sebestényen május 4-én d. u. 2 órákor, utószemle május 11-én d. u. 2 órákor, Prosznyáknán május 7-én d. u. 2 órákor, utószemle május 14-én d. u. 4 órákor, Veleméren május 7-én d. e. 8 órákor, utószemle május 14-én d. u. 2 órákor. Öltőörvos: Dr. Szilárd Lipót, kórörvos — Perestén május 1-én d. u. 1 órákor, utószemle május 8-án d. u. 1 órákor, Vashidegkúton május 3-án d. u. 3 órákor, utószemle május 10-én d. u. 3 órákor, Vízlendrán május 9-én d. u. 1 órákor, utószemle május 16-án d. u. 1 órákor, Seregházán május 9-én d. u. 2 órákor, utószemle május 16-án d. u. 2 órákor, Hegyszoroson május 9-én d. u. 3 órákor, utószemle május 16-án d. u. 3 órákor, Vaskörpádon május 14-én d. u. 1 órákor, utószemle május 21-én d. u. 1 órákor, Alsó-Csalogányon május 18-án d. u. 1 órákor, utószemle május 25-én d. u. 1 órákor, Felső-Csalogányon május 16-án d. u. 2 órákor, utószemle május 25-én d. u. 2 órákor, Kuzmányán május 18-án d. u. 3 órákor, utószemle május 25-én d. u. 3 órákor, Felső-Lendrán május 22-én d. e. 8 órákor, utószemle május 29-én d. e. 8 órákor, Vidorlakon május 22-én d. u. 1 órákor, utószemle május 29-én d. u. 1 órákor, Hattárfalván május 23-án d. u. 1 órákor, utószemle május 30-án d. u. 1 órákor, Máriahevason május 23-án d. u. 2 órákor, utószemle május 30-án d. u. 2 órákor, Görghégyen május 23-án d. u. 3 órákor, utószemle május 30-án d. u. 3 órákor. Öltőörvos: Dr. Wappenstein Hen.ik. körörvos.

Kelt Muraszombatban, 1900. április 26-án.

Dr. Czipott Zoltán: járásörvos.

— **Névmagyarosítás.** Ujabbán Barbaris Mátyás helyi lakos folyamodott névmagyarosításért, akinek folyamodványa a napokban fog felterjesztetni a V. M. K. E. útján az illetékes helyre.

— **Munkásigazolványokat hamisító bandák** fedeztek fel Úrdomb és Tótlak vidékén. A gazemberek valahol íres munkásigazolványokat szereztek és hamis községi és körjegyzői pecsétet is bírván, az igazolványokat nem létező egyének nevére állították ki s a vizyálatlan kaszászeg-dáktól előleget vesznek fel. A veszedelmes banda tagjai után a nyomozás folyamatban van. Kaszázgárdiának pedig figyelmeztetjük, hogy jól vizsgálják meg a munkásigazolványokat, mielőtt előleget adnak.

— **Tolvaj cipészszegéd.** Szukits Ferencz felsőlendvai lakos cipészszegéd munkaadója Paklics Jakab Rába Szé.-Mártonba kültöztét. A segéd úgy látszik nagyon szerette meiszter uramékat s hogy valami ember legyen tőlük, néhány darab szerszámot zsebre vágott. A cipész azonban másnéven fogta fel a dolgot s az emléktárgyainak gyűjtő segédet lopás miatt feljelentette a helybeli kir. járásbírósnágnál.

— **Napfogyatkozás** Május 28-án állított teljes napfogyatkozás lesz. Természetesen mi csak részleges napfogyatkozást látunk d. u. 4 és 6 óra között. A napnak majdnem 7 tizedrésze lesz elborítva.

— **Negyen kéve zsupp.** Csurnan György kuzmai lakos postájából a minap hajnalban eltűnt 40 kéve zsupp. Csurnan kára csakhamar kiderült, de nem sokára kiderült az is, hogy a zsuppot Fartek Ferencz és Fartek Károly odaváló lakosok lopták el, kik ezt be is ismerték, sőt azt sem tagadták el, hogy a negyen kéve zsupp éppen elegendő volt arra, hogy a házuk tetejét befedjék vele. Bezzeg kerengenek most a Fartekék zsupp-fődeles háza fölött a Csurnan átkai. Az estről egyébként jelentést tettek a muraszombati királyi járásbírósnágnál.

— **A nyom.** Bódek Ferencz radófalvi lakos kamrájából, miatt a gazda távol volt, Düh József odaváló lakos kizicpelte a boronát és eléje fogta a kapu előtt várakozó csikót, aztán hazahajtott. Arra persze nem ügyelt a tolvaj, hogy hiszen a borona, a merre csak huzta a csikó, főlészántja az egész utat, így tehát nem is volt nehéz megtalálni a boronát Düh Józsefnél, a nyom egyenesen ő hozzá vezetett. Düh Józsefet bármennyire dühöngött, feljelentették a muraszombati kir. járásbírósnágnál.

— **Lóosztályozás.** A két évenként katonai szempontból szokásos lóosztályozás a muraszom-

bati járás területén május 14, 15, 16, és 17-én fog megtartatni és pedig május 15-én Vízleudán, 15-én Muraszombaton, 16-án Battyándon és 17-én Mártonhelyen. Az elővetézés alól mentesek: 1) az 1897. és következő években ellett csikók 2) Azon kanczák, melyek az elővetézés előtt 8 nappal ellettek, vagy ellésük várátik, ha az osztályozás sem helyben történik 3) A ragályos vagy nehéz betegségekben szenvedő lovak és végre a nyilvánvalóan alkalmatlanok.

— **Garázda cigányok.** Husvét vasárnapján jó keresetű volt Horváth Ignác zoltánlazi és Horváth István ivantólvai cigány muzsikusoknak a kis-szombati Kunin-féle koresmában s annak öröme a sarga földig leitták magukat hazame-ni részeg fővel beillottak Titán István kis-szombati koresmájába s ott folytatni akarták a dőszölést. A koresmáros azonban nem adott íltal a nádszájként ingadozó művészeknek, mire ezek összetörték a kezük ügyébe esett lámpát, székeket és üvegeket hogy valamiképen a virtus csorbát ne szenvedjen. A koresmáros panaszára a széles kevlű muzsikusokat feljelentették a helybeli kir. járásbírósnágnál.

— **Köszönetnyilvánítás.** Bellatinéz és környékének áldott lelkü jötevője gróf Zichy Agost ur, a kinek a figyelem minden hazafias jó és nemes dolgokra kiterjed, a bellatinéz-vidéki tanítók kerelmére 50 koronát volt kegyes a "Tanítók háza" ezíljára adományozott, — mely hazafias áldozat készségeit fogadja Ő Nagyméltósága a tanítósg hálás köszönetének nyilvánítását.

— **Vége az olósó utazásnak** A Baross-féle zónatarifán már régűl óta törökország reformálai. A legújabb terv, melyet a kereskedelem-ügyi miniszteriumban kidolgoztak: azon az alapon akarja reformálni a zóna-arifát: hogy az eddigi 14 zóna helyett 20 zóna legyen. Az első tizenhárom zóna teljesen változatlanul maradna, azonban a tizennegyedik zóna, mely eddig 225 kilométeren túl bármely távolságra terjed, most megszorítás-
cél: 250 kilométerig s ezen a távolságon túl minden 25 kilométer újabb zónát alkotna. Így tehát a huszadik zóna 400 kilométer volna s ezentul aztán minden távolság beletartoznék a huszadik zónába, az új zónatarifa személynaton III. osztályán a régi XIV. zónáig olcsóbbá tette jóval az utazási költséget, csakis a 300 km-nél nagyobb távolságnál van díj emelkedés (legnagyobb 5 kor) itt azonban megvan az a kedvezmény, hogy az utazás egyszer megszakítható. Az új tarifa f. julius hó 1-én lép életbe

— **Ujjonozás.** A múlt heten hangos volt Muraszombata a legények vég dalájától és a harmonika hangjától. Csoporsóban tánczóra vonultak a felántákközött legények a nagyvendéglőbe, ahol a sorozó bizottság, az a nagy hatalom, azt a fontos szót, a melynek hallatára egyik legénynek örmében, mátkának bánatában nagyot dobban szive. A so.ozás eredménye a következő: sorozásra felhivatott az I. korosztályban 555, a II. korosztályban 281, a III. korosztályban 172, összesen 1008. Besoroztatott a hadsergőbe 2, az ajánlás és beosztás letatásáért 308, a honvédségébe 1, a póttartalékba 53, összesen 364. Visszahelyeztetett 393, fegyverképtelennek nyilvánított 116, töröltetett 10, felülvizsgálata utasítottat 6, katonai kórházba 3, polgári kórházba 4. Távol volt 112 hadkötőles.

— **A főváros könyvvásárlása.** Köztudomású hogy ez évben indul meg B. Eötvös József első végleges teljes kiadása, melynek jövedelme B. Eötvös Loránt nagylelkűségéből a "Tanítók Háza" javára fordították. Budapest székesfőváros tanácsa most elhatározta, hogy e kiadást az összes fővárosi községi iskolák számára megszerzi így a főváros kilencvenhárom példányra fizetett elő iskolái számára. A nemes példát bizonyára követni fogják a megyék és vidéki városok is, mert nincs magyar író, kinek művei az ifjuság szellemére és erkölcsére nemesítőbben hatnának, mint éppen Eötvös munkái. De a kiadás jötekönyv czéjja is kívánatosk teszi, hogy a megyék és városok megszerezzék e munkákat iskoláik számára. Illyképen támogatn a nélkülözéssel küzdő derék magyar tanítást. Vajha minél több törvényhatóság követné Budapest székes-főváros nemes példáját.

— **M. Kir. Mezőgazdasági Múzeum.** Budapestre utazó olvasónk figyelmét felhívjuk a m. kir. mezőgazdasági muzeumra, melynek gyűjteményeit nemcsak a mezőgazdák, hanem mindazok használnak és tanulsággal tekinthetik meg, kik a mezőgazdaság vagy valamelyik ága iránt érdeklődéssel viselkednek. E muzeumban hasznos és kártevő állatok gyűjteménye, növénytermelési, kertészeti, gyümölcsészeti, szőlészeti, állattenyésztési, baromfityénésztési, méhészeti, selyemtermelési tárgyak, gép- és eszköz-modellek, talaj- és műtrágya-minták, emléktárgyak, épület modellek, statisztikai kimutatások stb. láthatók. A muzeum, mely a VII. ker., Kerepesi-ut 72 számú házban van elhelyezve, a hétfői és ünnepeket követő napok kivételével naponként d. e. 9 óráig d. u. 1 óráig van nyitva és látogatása ingyenes.